

Cum adest, sunt
hæc in accessio-
nibus.

Quid sit carus.

In convulsionem
abire potest.

ctiones invadunt in accessionibus februm, eo quod materies febrilis tum primo per summa vasa sanguinis fluit, ac proinde, ut in initiis omnium februm, est lenti motus, & subsistit in vasis, & vel æquo plus premit infarciendo vasa, & cerebrum ad contactum positum, vel impedit productionem spirituum per admisionem sui cum sanguine. Patet igitur ex his omnibus, Carum non esse somnum, sed interceptionem sensus, & motus per aliquam expositarum causarum, quæ aliquanto minus urgeat, quam in apoplexia, in quam tamen sit facilis transitus, & veluti gradus statim ad ipsam ducens. Fac igitur, cum Caro conjunctam esse gravitatem capitis, ergo intra cranium cumulata erit tanta materies, cerebrum & membranas premens, ut sensum etiam rei graventis, hoc est, sui ipsius prementis possit excitare, quare si colligatur tota in aliqua parte capitis, vel in pluribus, hanc ipsam, vel plures illas tam validè premere poterit, ut nervus aliquis, aut aliqui omnino occludantur, vel magis adstringantur, quam necessarium sit ad hoc, ut per eorum amplitudinem excurrere possint spiritus, qui sint tanti momenti, quantum requiritur ad contractiones æque validas contractionibus musculi contranitentis; quare hic validius contrahetur, & in hac contractione persistet, quousque causa nervum contranitentis premens à nimia pressione non cessabit, eaque pressione perseverante poterit optimè se habere totum animal excepta illa, vel illis convulsis partibus, quæ ex se ipsis sanitati restituentur statim, ac causa comprimens ab illa compressione cessabit; vel evaporans per poros, vel aliquata, & intra vasa sanguinis rursus admittitur. Patet igitur de Caro singula.

COMA, Seu Cataphora, seu Subeta Auc.

Antecedentia.

Antecedunt Cataphoram quæcunque Carum, sed levioris momenti, usus stupefacientium, percussiones, contusiones, vulnera, & quæ in ejus explicatione recensuimus, sicut etiam conjuncta, & succedentia per magis, & minus differunt, unde erit explicationis facilis, atque brevis hujusmodi affectio, & plane constabit, Coma nihil aliud esse, quam

quàm Carum debilem, vel adhuc debiliorem apoplexiam, & quasi remotiorem ad ipsum gradum.

Conjuncta.

PRivatio sensus, & motus qualis in profundo somno, ita tamen, ut æger faciliùs excitetur, quàm in Caro, oculorum oclusio, dum sensus, & motus deest, disclusio, cum excitatur: interrogatus respondet, mox rursus in profundi illius somni imaginem relabitur: plerumque dormit demissa inferiori maxilla, & hiante ore, & cum excitatur, palpebras difficulter attollit: febris deest.

Succedentia.

Carus, inde verò quæ succedere Caro superiùs memoravimus. Quoniam Coma præcedunt, quæcunque præcedunt Carum, supponantur autem minoris facultatis, minori igitur vi prohibebunt motum, & sensum, adeoque Comate deprehensus excitari, & moveri poterit facilitate tanto majori, quam Caro detentus, quanto hujus causa est causa Comatis intensior. Fluent itaque per nervos, vel in ipsos derivari poterunt in Comate spiritus multo minoris copiar, quàm quæ naturaliter requiritur ad naturalem vigiliam, ac sensum per stimulos tamen exteriùs applicatos excitabuntur refluxus multo vividiores, quàm in Caro, in quo copia spirituum est multo minor, quàm in Comate, cum illius causa multo magis impediatur eorundem generationem, aut fluxum, quàm impediatur causa Comatis, unde qui fluxus ad movendos musculos necessarii sunt, & qui refluxus ad producendam excitationem, & quæ undæ ad formandas, & inter se comparandas species responsionum multo faciliùs contingent, quàm in Caro, unde minori clamore quis excitabitur, quàm in Caro, & propter sufficientem influxum in musculum levatorem palpebrarum oculi discludentur. Quia tamen idem influxus est quidem sufficiens, sed tantillo superat resistantiam earundem palpebrarum à mole ipsarum, & contractione constrictoris provenientes, hinc palpebræ in excitatione difficilè discludentur; interim formati apti ad respondendum undis interrogatus respondebit; sed quia ipsarum vis est satis remissa, & spirituum quantitas satis exigua, statim à motu, & fluctuatione quiescent, & æger rursus sensu, ac motu destituetur, & somno detentus, imò altè sepultus videbitur. Quia verò non minimæ molis, & ponderis est maxilla inferior; majori igitur copia spirituum opus est ad hoc, ut ad contactum maxillæ superioris detineatur per contractionem

nem temporalium, atque Masseterum, in Comate autem minima copia spirituum naturaliter influit in eos musculos; igitur facile proprio pondere deorsum tendet maxilla inferior, eoque facilius, quod interim muscoli Digastrici aliquam pro ratione paucorum spirituum in Comate in ipsos influentium contractionem subeunt, adeoque maxillam deorsum trahunt, unde Comatosus demissa inferiori maxilla dormire videbitur. Quia verò demissa inferiori maxilla deorsum tendat oportet quicquid cum ipsa conjunctum est, labrum autem inferius ipsi cohæret; igitur hoc à labri superioris contactu deorsum recedat oportet, & licet adsit constrictor musculus, qui labrum aliquantum ducere sursum potest, quia tamen spatium, per quod labrum inferius sursum duci potest à circulari musculo, minimum est, neque sine assuetudine fieri valet; ubi igitur operari non potest assuetudinis vis, & spatium, per quod ducendum est labrum, est majus, & resistentia major, & vis movens debilior, labrum inferius ad contactum superioris perducere non poterit: in Comate autem quantitas spirituum in labiorum constrictorem influentium est minor, per demissionem maxillæ labrum extenditur, & deorsum ducitur, unde duplici de nomine resistentia ejus, quatenus ad labrum superius perducendum est, crescit, ac denique species assuetudinem comitantes per inopiam spirituum, & impedimentum cerebri excitari non possunt; igitur Labrum inferius sequetur motum maxillæ inferioris demissæ, hoc est, non persistet ad contactum superioris, seu, quod idem est, Comatosus dormire videbitur maxilla inferiore demissa, & hiante ore. Notabis similiter, ut in Caro, Coma non esse somnum, sed falsò creditam imaginem somni; neque enim tum alimentum apponitur, imò contra in dissolutionem tenditur, sed esse solummodò privationem sensus, & motus ab aliqua ex causis superius, & in Caro expositis provenientes minus validè operante, quàm in Caro.

Quid sit coma.

LETHARGUS.

Seu Lethargia, vel Latine Veternus.

Antecedentia.

Verum lethargum antecedunt quæcunque pituitam, seu humores frigidus generant: nimia frigiditas, & humiditas in cibis, & potibus, temperies sanguinis, corporisque similis, aër crassus, turbidus,